

DÜNYA ALÜMİNYUM TİCARETİNDE TÜRKİYE'NİN YERİ

Kemal Mert DEMİRCİ Türkiye Alüminyum Sanayicileri Derneği

ÖZET

Alüminyum talebi küresel ısınma, nüfus, gelir ve şehirleşme artışının etkileri ile her geçen gün yükselmektedir. Dünya alüminyum ticaret hacmi 2010 yılı itibarı ile 292,7 milyar dolara ulaşmıştır. Bu büyük pastada Türkiye, **4,4 milyar dolarlık ticaret hacmi ile %1,5'lik** bir pay almıştır.

Türkiye, büyük olan Avrupa pazarı ve büyümekte olan Orta Doğu pazarına olan coğrafi yakınlığı, iç talebindeki artış potansiyeli, yatırımlar sonucu artan kalitesi ve rekabetçi avantajları ile üretim kapasitesini her yıl ortalama %6,6 oranında artırmaktadır.

Bunun yanı sıra, yüksek enerji fiyatları ve kaynakların yetersizliği, hammadde ve üretim teknolojilerinin ithalata dayanıyor olması sektörün önündeki engeller olarak ön plana çıkmaktadır.

Bu bildiri ile ortaya koyulmak istenen, Türkiye'nin uzun vadede sürdürülebilir bir büyümeyi nasıl mümkün kılması gerektiğini düşündürmek ve ortak bir strateji oluşturulmasına katkı sağlamaktır.

ABSTRACT

Demand for aluminum is increasing everyday due to the effects of global warming, and increasing population, income and urbanization. Trading volume of aluminum in the world has reached 292,7 billion USD per annum. Turkey has 1,5% share of this large pie with its 4,4 billion dollar volume.

Turkey is increasing its manufacturing capacity 6,6% on average annually, thanks to its geographical proximity to the large European market and the growing Middle Eastern market, increase potential in domestic demand,

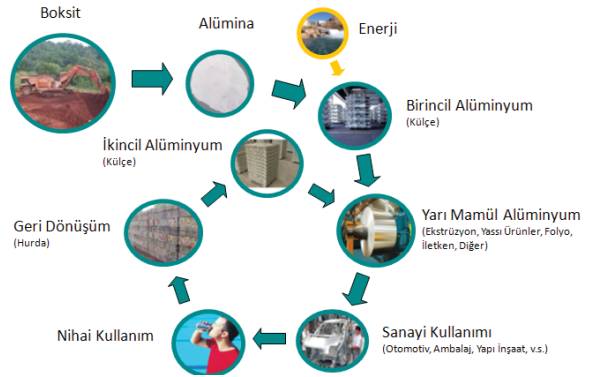
its quality, which has increased through investments, and competitive advantages.

On the other hand, high energy prices and insufficient resources, the fact that raw material and manufacturing technologies are dependent on imports are the predominant obstacles the sector faces.

What is aimed to put forward here is to make one think how Turkey can enable a long term sustainable growth, and to contribute to creating a common strategy.

DÜNYA ALÜMİNYUM PAZARI VE TİCARETİ

Geçtiğimiz on yıl içerisinde Dünya alüminyum talebi, hızla artan nüfus, şehirleşme ve küresel ısınma etkisi ile %65'lik bir artış göstermiştir. Talebe paralel artan üretim ve rekabet sonucunda, alüminyumun boksit olarak çıkarılmasından nihai ürünlere dönüştürülmesine kadar küresel ve yerel oyuncuların stratejileri pazarı belirleyen en önemli unsur olmuştur. Alüminyum pazarındaki stratejilerin daha kolay anlaşılabilmesi için değer zincirinin her halkasına ayrı bir bakış açısıyla bakmak ve değerlendirmek gerekmektedir.

Şekil 1: Alüminyum değer zinciri

BOKSİT

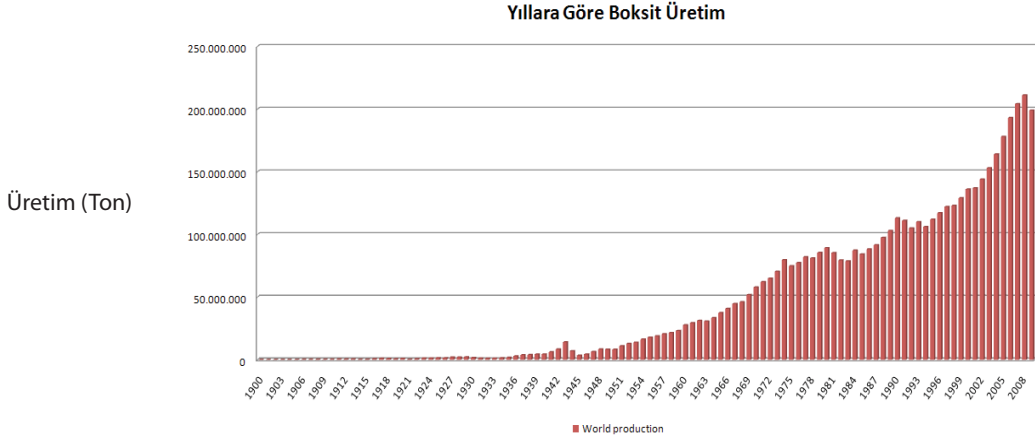
Alüminyum doğada boksit cevheri olarak bulunmaktadır. Bilinen dünya boksit rezervleri 2010 yılı itibarı ile yaklaşık 38 milyar tondur. Cevher olarak hemen hemen dünyanın birçok bölgesinde boksit bulunuyor olsa da yüzeyle yakınlığı ve yoğunluğu açısından bakıldığında dünyada on ülke dünya boksit rezervlerinin %87'sine sahiptir.

Ülke	Boksit Rezervi	Dünya Rezervlerinden Aldığı Pay
Gine	8,6 Milyar ton	%23
Avustralya	7,9 Milyar ton	%21
Vietnam	5,4 Milyar ton	%14
Brezilya	2,5 Milyar ton	%7
Jamaika	2,5 Milyar ton	%7
Çin	2,3 Milyar ton	%6
Hindistan	1,4 Milyar ton	%4
Guyana	900 Milyon ton	%2
Yunanistan	600 Milyon ton	%2
Surinam	600 Milyon ton	%2
Kazakistan	400 Milyon ton	%1

Tablo 1: 2010 Yılı boksit rezervleri açısından en zengin on ülke

Türkiye’de ise bilinen boksit rezervleri MTA verilerine göre 68.910.000 tondur. Bu rakam dünya rezervlerinin binde 1,8’i gibi oldukça çok küçük bir kısmını oluşturmaktadır.

Dünyada çıkarılan boksitin %90’ı alüminyum üretiminde kullanılmaktadır ve boksit üretimi, alüminyum talebine paralel olarak artış göstermektedir. Dünya boksit üretimi 2010 yılı itibarı ile yılda 214 milyon tona ulaşmıştır.

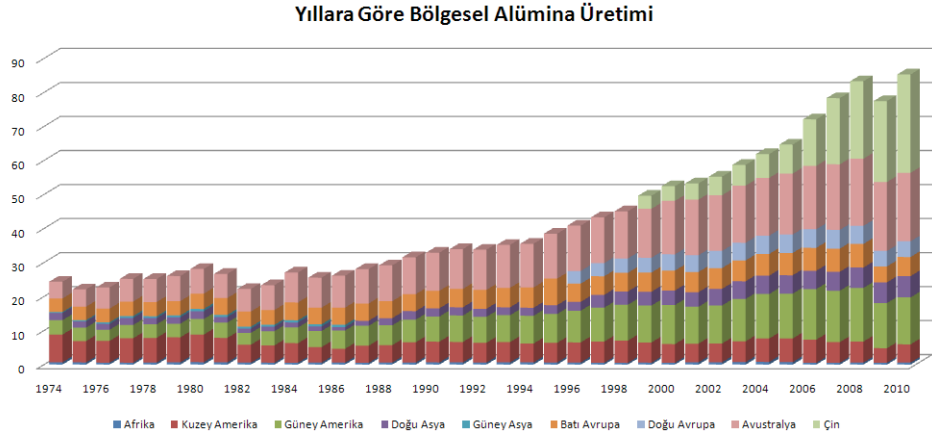

Şekil 2: Yıllara göre dünya boksit üretimi

ALÜMİNA

Değer zincirinde ikinci halkada alümina yer almaktadır. Dünya alümina üretimi 2010 yılı itibarı ile 82 milyon tona ulaşmıştır. Alümina üretiminde Çin, 2010 yılında 29 milyon ton üretim kapasitesi ile lider konumundadır. Çin’i 20,7 milyon ton ile Avustralya ve 17,3 milyon ton ile Güney Amerika ülkeleri takip etmektedir. Bu üç bölge toplam dünya alümina üretim kapasitesinin %72’sini oluşturmaktadır. Alümina genellikle boksitin çıkarıldığı bölgede veya yakın bölgelerde üretilmektedir. Bunun en önemli sebebi ise boksitin sadece %37’sinin alüminaya dönüştürülebilmesidir. Bu durum navlun maliyetini artırmaktadır.

Üretim Miktarı
(Milyon Ton)

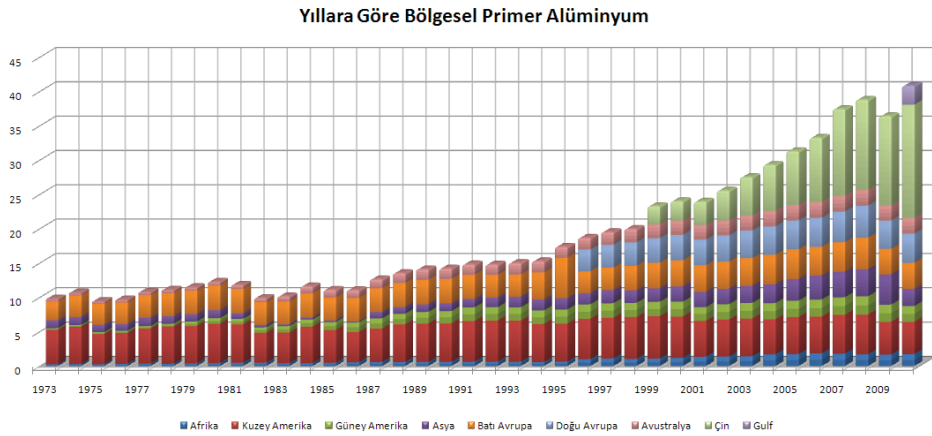

Şekil 3: Yıllara ve bölgelere göre dünya alümina üretimi

BİRİNCİL ALÜMİNYUM

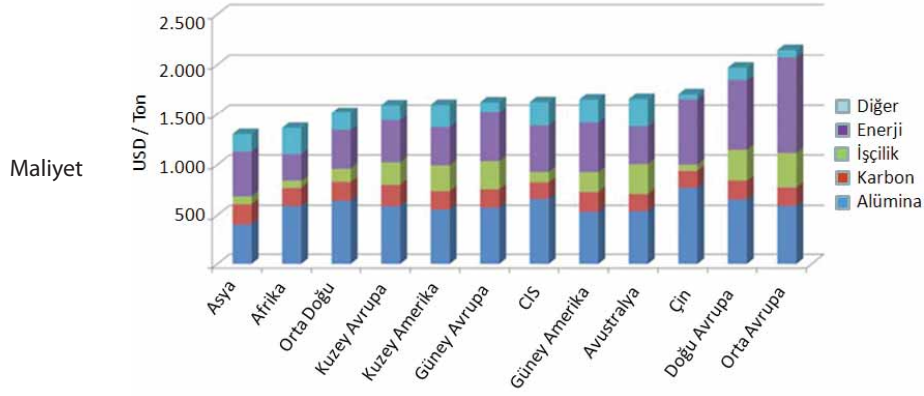
Değer zincirinin üçüncü halkası birincil alüminyumdur. Birincil alüminyum üretimi 2010 yılı verilerine göre 39 milyon tona ulaşmıştır. Birincil alüminyum üretiminde Çin 16,1 milyon ton üretim ile ilk sırada yer almaktadır ve tek başına dünya birincil alüminyum üretiminin % 41'ini gerçekleştirmektedir. Çin, aynı zamanda 71 adet smelter ile dünyanın en fazla birincil alüminyum üretim tesisine sahip ülkesidir.

Üretim Miktarı
(Milyon Ton)

Şekil 4: Yıllara ve bölgelere göre birincil alüminyum üretimi

Birincil alüminyumun üretiminde üç faktör maliyetlerin temelini oluşturmaktadır. Bunlar sırası ile enerji, alümina ve işçiliktir. Enerji bu faktörler arasında en belirleyici olanıdır. Enerji maliyeti, birincil alüminyumun üretiminde, bölgesel enerji tarifelerine bağlı olarak toplam maliyetin %20'si ile %45'i arasında değişim gösterebilmektedir. Alümina üretiminde de enerji maliyetinin alümina maliyetin yaklaşık %25'ini oluşturduğu düşünülürse birincil alüminyumun üretiminin ne denli enerji fiyatlarına bağlı olduğu daha net anlaşılacaktır.

Şekil 5: Bölgelere göre birincil alüminyum üretim maliyetleri

Birincil alüminyum üretiminde Çin her ne kadar lider konumunda olsa da yüksek enerji ve alümina maliyetleri sebebiyle en pahalı üreticiler arasında yer almaktadır. Çin'in yüksek üretim maliyetine rağmen arzın üstüne olan iç talebi maliyet dezavantajını ortadan kaldırmaktadır.

Avrupa, birincil alüminyum üretiminde yüksek enerji ve işçilik maliyetleri sebebiyle en pahalı üretimi yapmaktadır. Özellikle, Londra Metal Borsasında (LME) yaşanan ve üretim maliyetlerinin altına inen düşüşlerde en fazla tesis kapatma vakası Avrupa bölgesinde yaşanmaktadır. Son yıllarda yeni smelter projelerinin Avrupa'da yapılmamasının da en önemli nedenlerinin başında enerji ve işçilik maliyetlerinin yüksek oluşu gelmektedir.

Birincil alüminyum üretiminde en hızlı gelişmenin yaşandığı bölgelerin başında Orta Doğu gelmektedir. Özellikle enerji açısından oldukça zengin olan körfez ülkeleri birincil alüminyum üretiminde yeni projeler ile hızla payını artırmaktadır. 2010 yılı itibarı ile 3,6 milyon ton olan üretim kapasitesinin 2015 yılında 4,6 milyon tona çıkması beklenmektedir.

Boksit, alümina ve birincil alüminyum üretimi açısından, hammaddeye yakınlık, pazara yakınlık ve enerji fiyatları pazarın şekillenmesinde belirleyici faktörlerdir. Bu üç faktörün her birinde farklı ülkelerin ve bölgelerin avantajlı oluşu pazarda ülkelerin konumunu belirlese de aslında küresel oyuncuların pazara hâkimiyet çabası ve artan rekabet pazarın yönünü tayin etmektedir. Küresel oyuncular, boksit rezervlerine sahip ülkelerde boksit madenlerini ve alümina rafinerilerini işletmekte, ucuz enerji kaynaklarına sahip ülkelerde smelter yatırımları yapmakta ve birincil alüminyum en uygun şartlarda üretmektedir. Bu noktada ülkeler küresel oyuncuların stratejik planları içerisinde jeopolitik konumları ile yer bulmaktadır.

Boksit	Alümina	Primer Alüminyum
Rio Tinto Alcan	Alcoa	Rusal
Alcoa	Chalco	Rio Tinto Alcan
Rusal	Rio Tinto Alcan	Alcoa
BHP Billiton	Rusal	Chalco
Alumina Ltd.	Chiping Xinha	Hydro
CVRD	BHP Billiton	Dubal
Gine Hük.	Valeo	BHP Billiton
Nalco	Weiqliao	China Power
Venezüella Hük.	Hydro	Xinfa Group
	East Hope	Al Bahrain

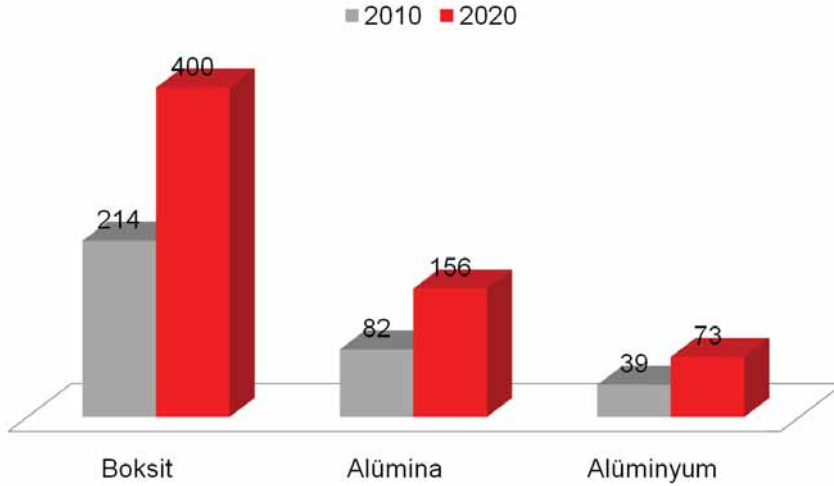
Tablo 2: Alüminyum pazarının (upstream) küresel oyuncuları ve sıralamaları

DÜNYA ALÜMİNYUM TALEBİ

Alüminyum, günümüzde üstün özellikleri sayesinde dünyada en fazla kullanım alanı çeşitliğine sahip metal konumuna gelmiştir. Bu özel durum, alüminyum talebinin üç temel faktörün etkisi ile şekillendiğini ortaya koymaktadır.

1. Nüfus ve Gelir Artışı
2. Şehirleşme
3. Küresel Isınma

Birleşmiş Milletler (UN) verilerine göre gelecek 10 yıl içerisinde dünya nüfusunun 7,5 milyara çıkması beklenmektedir. Bu artıştan büyük payı, Asya, Afrika ve Güney Amerika ülkelerinin alacağı öngörülmektedir. Alüminyum talebi açısından gelecek 10 yıl içerisinde bu bölgelerde artış görülmesi beklenmektedir. Gayri safi milli hâsıla açısından bakıldığında (GDP) 42.000 doların üstünde yer alan Kuzey Amerika ve 27.000 doların üstünde yer alan Avrupa alım gücü açısından en zengin pazarlar olarak göze çarpmaktadır ve talep açısından lider konumlarını korumaları beklenmektedir. Şehirleşme açısından ise Asya'nın 2020 yılına kadar %43'den %49'a çıkarak en fazla şehirleşen bölge olması beklenmektedir. Onu sırası ile %5 artış ile Afrika ve %4 artış ile Orta Doğunun takip etmesi beklenmektedir. Tüm bu göstergeler gelecek 10 yıl içerisinde alüminyum talebinin tüm dünyada %100 oranında artacağına işaret etmektedir.

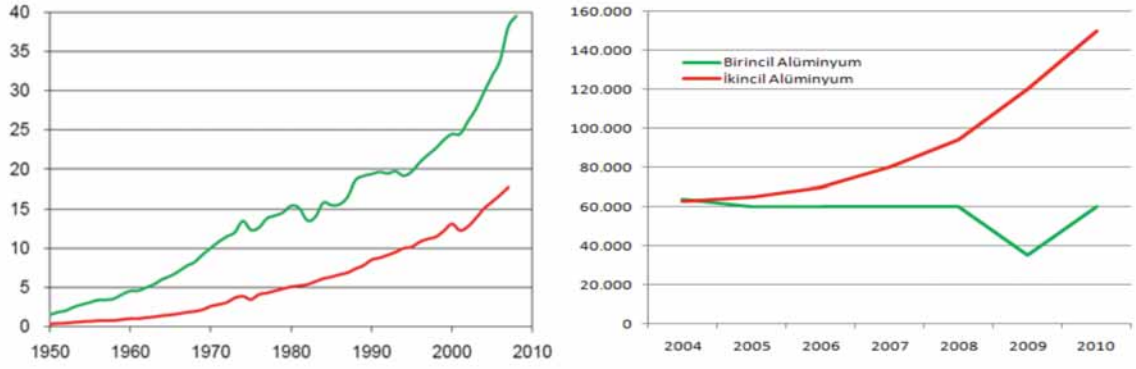

Şekil 6: 2020 Boksit, alümina ve birincil alüminyum talebi beklentileri (Milyon ton)

İKİNCİL ALÜMİNYUM

Birincil alüminyum üretim maliyetinde, enerji maliyetinin %40'ları buluyor olması ve enerji fiyatlarının gün geçtikçe artış göstermesi birincil alüminyuma alternatif olan ikincil alüminyumun cazibesini artırmaktadır. Birincil üretimde harcanan enerjinin sadece %5i kadar bir enerji ile ikincil alüminyum üretilebilmektedir. Bu durum ikincil alüminyumunun gelecek 10 yıl içerisinde birincil alüminyum talebine paralel olarak artacağını göstermektedir.

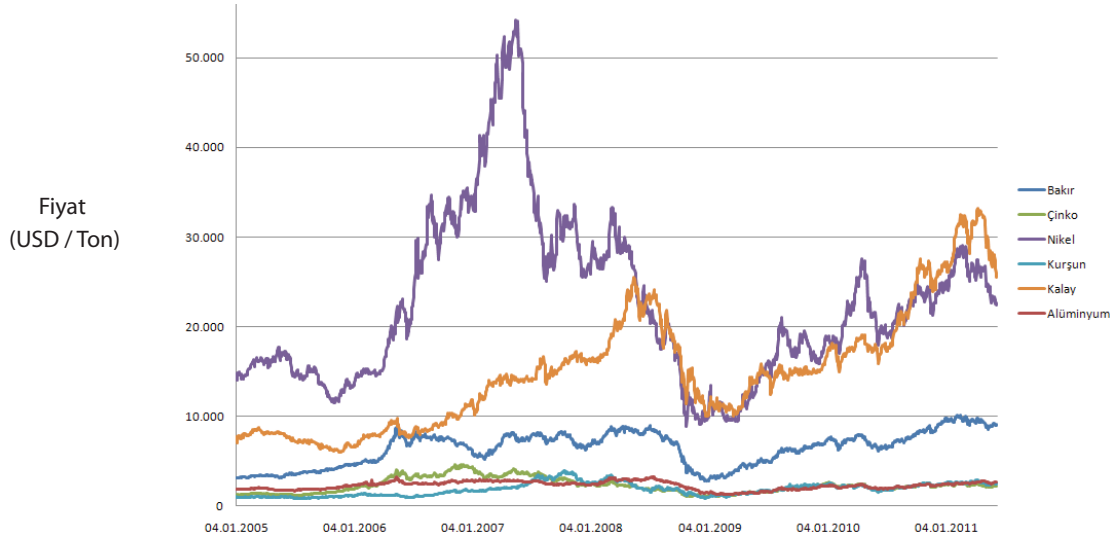
Dünya birincil alüminyum üretimi 2010 yılında 39 milyon tona ulaşırken, ikincil alüminyum üretimi ise 20 milyon tona yaklaşmıştır. Türkiye'de ise birincil alüminyum üretimi 2010 yılında yaklaşık 60.000 tonda sabit kalırken, ikincil alüminyum üretimi 6 yıl içerisinde %150 oranında artış göstererek 150.000 tonu bulmuştur.

Şekil 7: Dünya birincil ve ikincil alüminyum üretimi (Milyon ton) – Türkiye birincil ve ikincil alüminyum üretimi (Ton)

METAL FİYATLARI

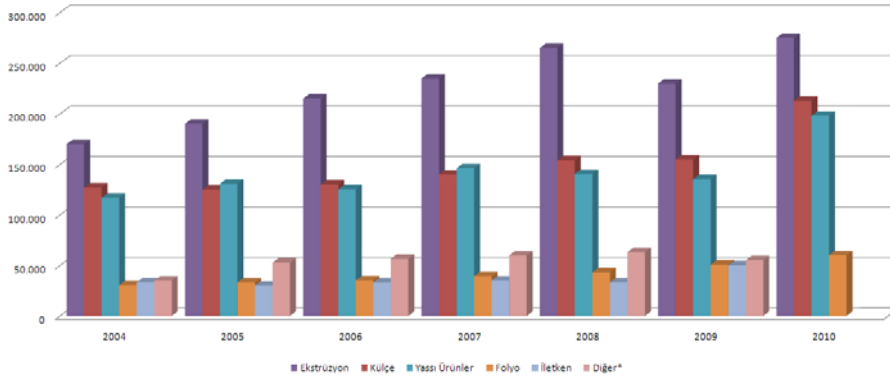
Alüminyum diğer metallere göre en az fiyat dalgalanmasına maruz kalan metaldir. Bunun başlıca sebebi spekülasyon amaçlı kullanılmamasıdır. Talebin artışına paralel eklenen yatırımlar alüminyumun arz talep dengesini korumasını sağlamaktadır. Talebin düştüğü dönemlerde büyük firmaların tesislerini kapamaları arzı dengelemek için uyguladıkları bir yöntemdir.

Şekil 8: Londra metal borsası fiyatları

DÜNYA ALÜMİNYUM TİCARETİNDE TÜRKİYE'NİN YERİ

Türkiye, alüminyum pazarında değer zincirinin dördüncü halkasında yer alan yarı mamul alüminyum üretimi ile ön plana çıkmaktadır. Özellikle ekstrüzyon ve yassı ürünlerde hızla artan üretim ve ihracat rakamları ile konumunu güçlendirmektedir. 2010 yılı itibarı ile Türkiye Alüminyum Sanayicileri Derneği verilerine göre ekstrüzyonda 275.000 ton, yassı ürünlerde 198.000 ton, külçe de 213.000 ton, folyoda ise 60.000 ton üretim gerçekleştirilmiştir.

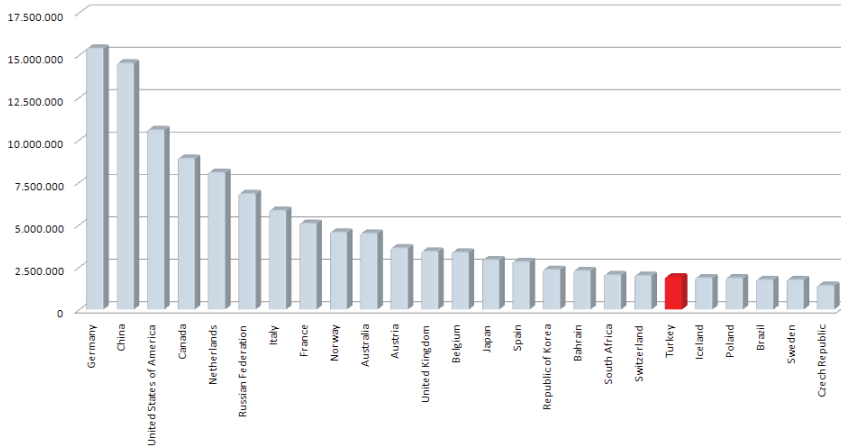

Şekil 9: Yıllara ve ürünlere göre Türkiye alüminyum üretimi (Ton)

Külçe üretimindeki artış ise ikincil alüminyum üretimine dayanmaktadır. Üretilen külçenin 60.000 tonu birincil, 153.000 tonu ise ikincil külçe olarak üretilmiştir.

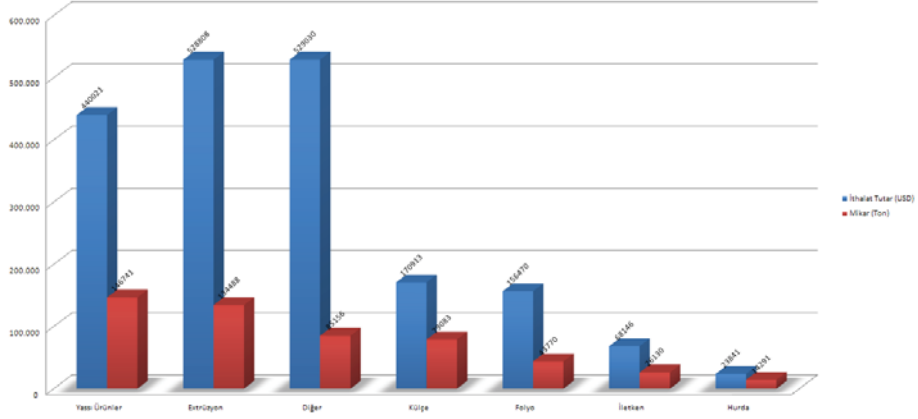
Türkiye, Dünya sıralamasında 2010 yılı alüminyum ihracatında 1,917 milyar dolar ile 20. sırada yer almıştır.

2010 Yılı En Fazla İhracat Yapan Ülkeler Sıralaması

Şekil 10: 2010 Yılı en fazla ihracat yapan ülkeler (Tutar (Bin Dolar) – Ülke)

Türkiye'nin 2010 yılı toplam alüminyum ihracatı 500.000 tonu aşmıştır. İhraç edilen alüminyum ürünlerinin başında 146.714 ton ile yassı alüminyum ürünleri gelmektedir. Yassı alüminyum ürünlerini sırası ile 134.488 ton ile ekstrüzyon ürünleri, 79.083 ton ile külçe, 43.770 ton ile folyo ve 26.130 ton ile iletken ürünleri takip etmektedir. Bu durum Türkiye'nin ürettiği alüminyum ürünlerinin %50'den fazlasını ihraç ettiğini göstermektedir.

Şekil 10: Türkiye'nin ürünlere göre alüminyum ihracatı

Miktar olarak en fazla ihracatın gerçekleştirildiği yassı alüminyum ürünlerinde Türkiye, Dünya sıralamasında, 2008 yılında 89.190 ton ihracat ile 17. sıradan, 2009 da 90.763 ton ile 16. sıraya ve 2010 yılında 146.741 ton ile 12. sıraya kadar yükselmiştir.

Sıra	Ülke	2008	Sıra2	Ülke2	2009	Sıra3	Ülke3	2010
1	Almanya	1.138.120	1	Almanya	896.168	1	Almanya	1.155.011
2	Çin	860.832	2	Amerika	669.133	2	Çin	949.547
3	Amerika	753.000	3	Çin	482.457	3	Amerika	704.558
4	Fransa	428.890	4	Fransa	390.497	4	Fransa	428.157
5	Kore	351.237	5	Kore	341.172	5	Kore	370.190
6	Kanada	307.034	6	Kanada	207.633	6	Kanada	248.779
7	Belçika	273.015	7	Japonya	180.602	7	Japonya	245.988
8	İngiltere	251.699	8	Belçika	167.821	8	Belçika	245.840
9	Japonya	224.009	9	İtalya	159.155	9	İtalya	200.049
10	İtalya	186.463	10	İngiltere	121.639	10	Avusturya	151.505
11	Güney Afrika	148.104	11	Norveç	117.489	11	Güney Afrika	150.000
12	Norveç	130.261	12	Güney Afrika	114.604	12	Türkiye	146.741
13	Avusturya	125.068	13	Avusturya	101.637	13	Norveç	145.024
14	İsviçre	115.142	14	Yunanistan	97.929	14	İsviçre	140.521
15	Macaristan	98.710	15	İsviçre	95.451	15	Yunanistan	125.624
16	Yunanistan	90.890	16	Türkiye	90.763	16	İngiltere	112.947
17	Türkiye	89.190	17	Hollanda	90.000	17	Hollanda	97.079
18	Hollanda	86.745	18	Macaristan	69.153	18	Macaristan	92.706

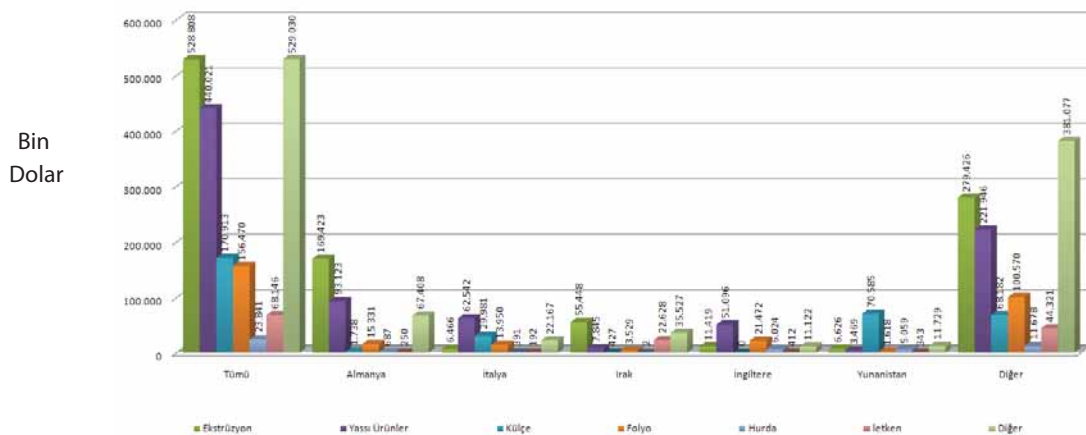
Tablo 3: Yassı alüminyum ürünleri yıllara göre ihracatçı ülke sıralaması (Miktarsal)

Ekstrüzyon ürünlerinde ise Türkiye 2008 yılında 130.015 ton ile 7. sırada, 2009 yılında 121.246 ton ile 6. sırada ve 2010 yılında 134.488 ton ile 7. sırada yer almıştır.

Sıra	Ülke	2008	Sıra2	Ülke2	2009	Sıra3	Ülke3	2010
1	Çin	262.777	1	Çin	462.252	1	Çin	615.806
2	Almanya	257.482	2	Almanya	180.723	2	Almanya	226.065
3	İtalya	193.708	3	İtalya	160.927	3	İtalya	198.552
4	İspanya	152.641	4	Avusturya	143.277	4	Avusturya	187.539
5	Avusturya	152.111	5	İspanya	133.789	5	İspanya	162.453
6	Belçika	149.446	6	Türkiye	121.246	6	Belçika	139.681
7	Türkiye	130.015	7	Belçika	118.019	7	Türkiye	134.488
8	Amerika	111.160	8	Amerika	100.545	8	Amerika	131.799
9	Hollanda	90.688	9	Romanya	74.092	9	Kanada	83.606
10	Romanya	83.266	10	Hollanda	59.850	10	Romanya	81.989
11	Rusya	81.884	11	Rusya	56.584	11	Hollanda	81.710
12	Kanada	74.991	12	Macaristan	56.442	12	Rusya	79.283
13	Macaristan	62.377	13	Kanada	56.287	13	Macaristan	76.716
14	İngiltere	61.802	14	İngiltere	47.070	14	İngiltere	54.545
15	Fransa	53.507	15	Polonya	41.886	15	İsviçre	48.183
16	Polonya	53.318	16	Fransa	41.571	16	Polonya	45.781
17	İsviçre	47.901	17	İsviçre	36.147	17	Slovenya	43.249
18	Slovenya	47.091	18	Slovenya	34.189	18	Fransa	42.663

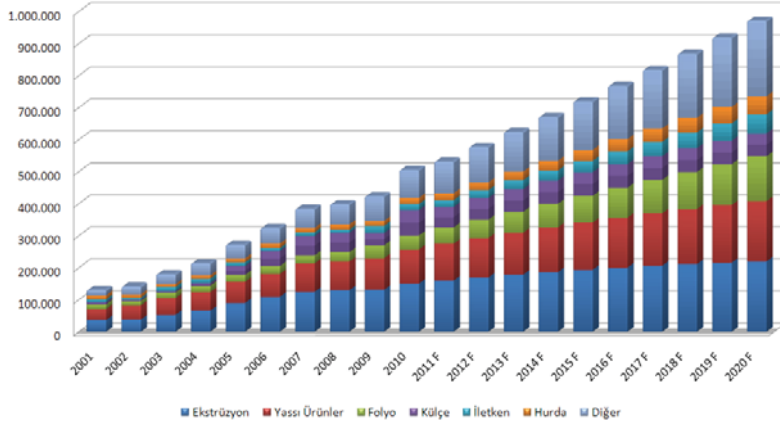
Tablo 4: Ekstrüzyon ürünleri yıllara göre ihracatçı ülke sıralaması (Miktarsal)

2010 yılında Türkiye'nin alüminyum ihracatı gerçekleştirdiği ülkelerde farklılaşmayı yakalamış olması ve en fazla ihracatın gerçekleştiği ülkenin toplamdan aldığı payın %35'i aşmaması, Türkiye'nin ihracat pazarlarında riski dağıtabildiğini göstermektedir.

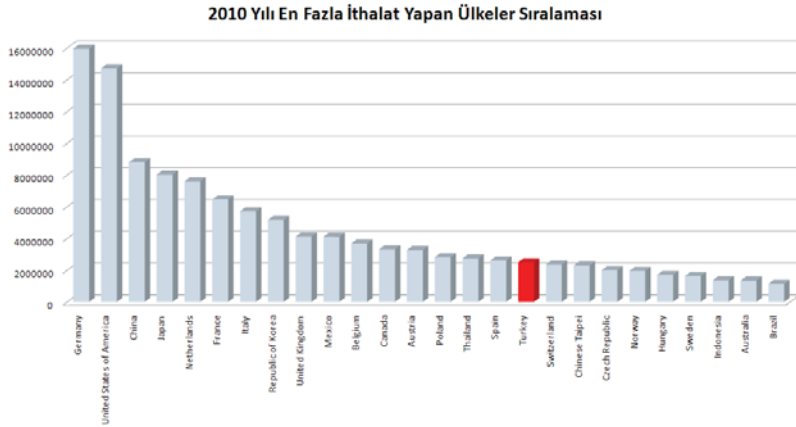
Şekil 12: 2010 Yılında en çok ihracat yaptığımız 5 ülke ve ürün dağılımları (Tutar – Ülke)

Türkiye sürekli artan üretimi ve ihracatı ile 2020 yılına kadar tüm ürün gruplarında 970.000 ton ihracat rakamına ulaşması beklenmektedir.

Miktar
Ton

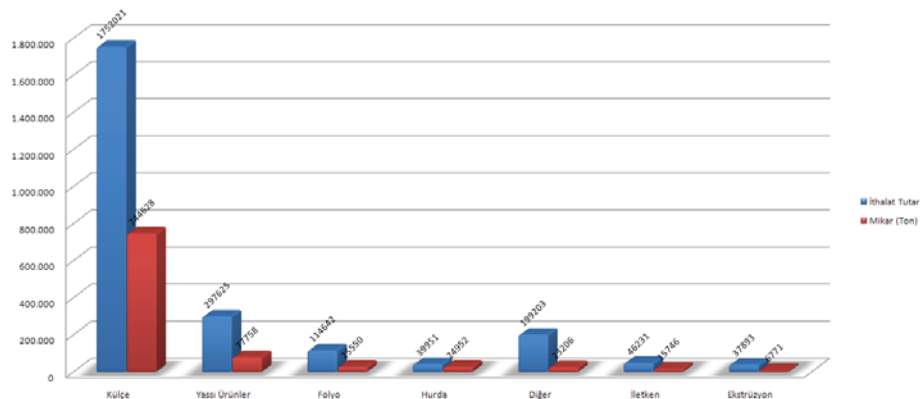
Şekil 13: Türkiye'nin 2020 yılına kadar ihracat beklentileri

Dünya alüminyum ithalatında ise Türkiye 2010 yılında 2,487 milyar dolar ile 17. sırada yer almıştır. Bu durum, 570 milyon dolarlık cari açık veren alüminyum sektörünün ihracatının ithalata dayandığının en önemli göstergesidir.

Şekil 14: 2010 yılı en fazla ithalat yapan ülkeler (Tutar (Bin Dolar) – Ülke)

İthal edilen ürünlerin başında külçe gelmektedir. İthal edilen külçenin tamamına yakını birincil külçe olarak ithal edilmektedir ve bu rakam toplam ithalatın %81'ine denk gelmektedir. Yarı mamul alüminyum ürünlerinin hammaddesi olan birincil külçenin %90'ı ithal edilmektedir.

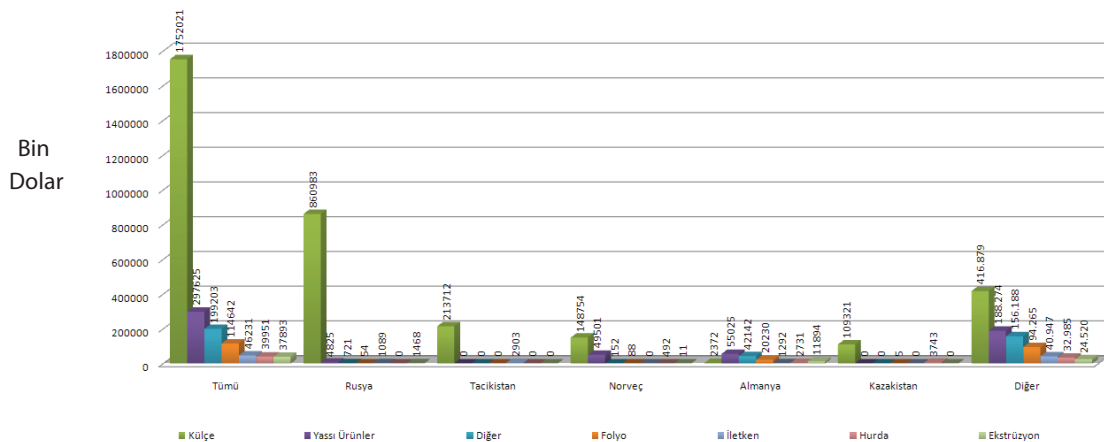
Şekil 14: Türkiye'nin ürünlere göre alüminyum ithalatı

En fazla ithal edilen ürün olan külçe ürünlerinde dünya ithalat sıralamasında Türkiye, 2008'de 598.331 ton, 2009'da 570.484 ton ve 2010 yılında 744.628 ton ile 7. sıradaki yerini korumaktadır. Birincil külçe talebinin artışına rağmen yurt içi üretiminin sabit kalması ithalatın artışının en belirgin nedenidir.

Sıralama	Ülke	2008	Sıralama2	Ülke2	2009	Sıralama3	Ülke3	2010
1	Amerika	2.876.854	1	Amerika	3.128.766	1	Amerika	2.766.447
2	Japonya	3.064.050	2	Japonya	1.957.833	2	Japonya	2.739.872
3	Almanya	2.063.257	3	Çin	1.739.433	3	Almanya	2.374.848
4	Kore	1.085.039	4	Almanya	1.652.708	4	Hollanda	1.964.916
5	İtalya	894.960	5	Kore	1.123.408	5	Kore	1.318.152
6	Hollanda	728.171	6	İtalya	595.200	6	İtalya	920.527
7	Türkiye	598.331	7	Türkiye	570.484	7	Türkiye	744.628
8	Belçika	557.935	8	Belçika	449.281	8	Belçika	711.049
9	Fransa	509.378	9	Tayvan	426.672	9	Norveç	580.427
10	Tayvan	504.502	10	Hollanda	419.360	10	Tayvan	540.407
11	Norveç	440.633	11	Fransa	388.807	11	Tayland	488.766
12	Tayland	437.359	12	Tayland	368.687	12	Fransa	466.809
13	Avusturya	375.036	13	Norveç	335.529	13	Avusturya	417.828
14	İspanya	366.989	14	Avusturya	281.177	14	Çin	364.900
15	Poland	263.945	15	İspanya	267.604	15	İspanya	348.625
16	Çin	260.102	16	Endonezya	249.664	16	Endonezya	320.347
17	İngiltere	254.007	17	Polonya	212.544	17	Polonya	317.960
18	Macaristan	231.746	18	Macaristan	208.448	18	Macaristan	312.054

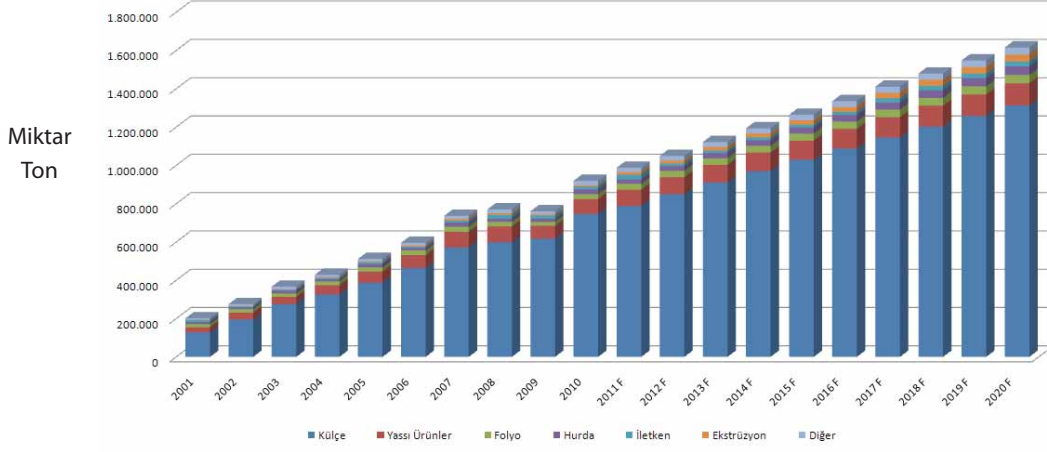
Tablo5: Külçe ürünleri yıllara göre ithalat ülke sıralaması (Miktarsal)

Türkiye'nin, Rusya, Tacikistan, Norveç ve Kazakistan'dan yapmış olduğu birincil külçe ithalatı, toplam ithalatın %76'sını oluşturmaktadır. Özellikle Rusya toplam ithalattan aldığı %49'luk pay ile Türkiye'nin en çok alüminyum ithalatı yaptığı ülkedir. Bu durum ithalat pazarında çeşitliliğin yaratılmadığı ve riskin belli ülkelerde yoğunlaştığının göstergesidir.

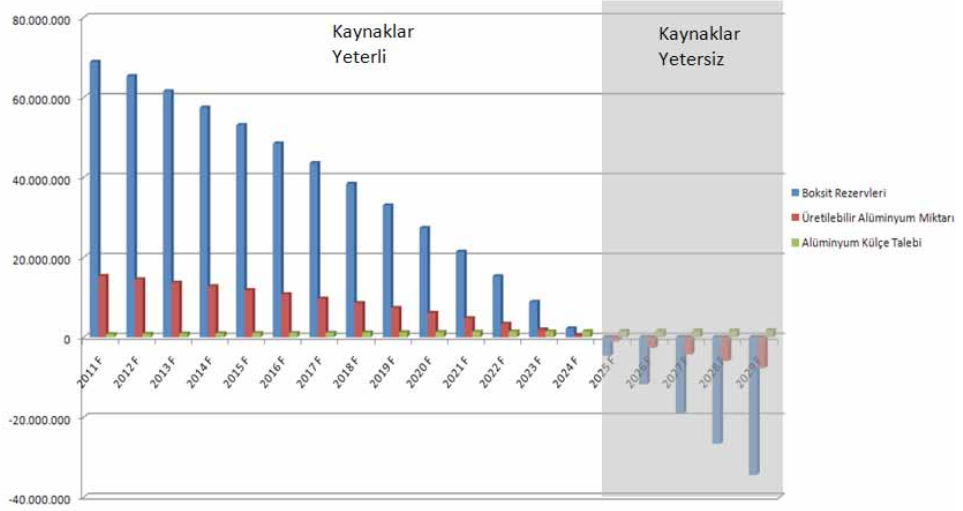
Şekil 16: 2010 Yılında en çok ithalat yaptığımız 5 ülke ve ürün dağılımları (Tutar – Ülke)

Türkiye sürekli artan üretim ve ihracatını karşılayacak hammaddeye sahip değildir. Bu alanda yatırım yapmadığı sürece ithalatının da aynı oranda artması beklenmektedir. Bu durumda 2020 yılında ortaya çıkması beklenen ithalat rakamının toplamda 1.600.000 tonu bulması öngörülmektedir. Toplam ithalatın 1.250.000 tonu birincil külçe olacaktır.

Şekil 17: Türkiye'nin 2020 yılına kadar ithalat beklentileri

Orta ve uzun vadede birincil alüminyum üretimine yönelik yatırımlar planlandığı takdirde Türkiye'nin boksit rezervlerinin talebi karşılama düzeyi de dikkate alınmalıdır. Türkiye'nin 2020 yılında ulaşması beklenen 1.250.000 ton birincil alüminyum talebini karşılayan yatırımın yapıldığı var sayıldığında; mevcut 68.910.000 tonluk boksit rezervleri talebi en fazla 13 yıl karşılayabilmektedir.

Şekil 18: Boksit rezervlerinin olası talebi karşılama simülasyonu

SONUÇLAR VE DEĞERLENDİRME

1. Nüfus ve gelir artışı, şehirleşme ve küresel ısınmanın sonuçları dünya alüminyum pazarının 2020 yılına kadar hacmini iki katına çıkaracağını göstermektedir.
2. Türkiye büyüyen pazarda en belirgin büyümeyi yarı mamul üretiminde gösterecektir. İhracat pazarındaki riskin dağıtılmış olması orta vadede olumludur.
3. İç talebinin oldukça üstünde olan üretim kapasitesi orta vadede ihracat pazarlarının ön planda olacağını işaret etmektedir. İhracata yönelik üretim daha yüksek kalite beklentisini ve daha fazla rekabeti tetikleyecektir.
4. Yarı mamul üretimindeki büyüme külçe talebini beraberinde getirecektir.
5. Kısa vadede artan ithalatı ve dünya ithalatında 7. sıradaki konumu Türkiye'yi bu alanda pazarlık gücü yüksek konuma taşımaktadır. Hammadde ithalatında sergilenecek ortak tavır Türkiye'nin bu alandaki rekabet gücünü artıracaktır.
6. Artan rekabet, fiyat baskısı ve yüksek enerji fiyatları Türkiye'nin orta vadede önündeki en önemli engeldir ve ithalata dayalı üretim tetiklemeye devam edecektir.
7. Türkiye enerji konusundaki sorunu aşsa dahi karşısına boksit sıkıntıları çıkacaktır.
8. Orta ve uzun vadede Türkiye küresel rekabet baskılarını da dikkate alarak hammadde ihtiyacına yönelik yurt dışı yatırımlarını gündemine almalıdır.
9. Türkiye'nin orta vadede hammadde konusunda kendisini güvence altına alması şarttır. İthalatta ülke riskleri çok yüksektir ve mutlaka farklı ithalat alternatiflerinin geliştirilmesi gerekmektedir.
10. Kısa vadede hammaddenin %49'unun temin edildiği Rusya ile ilişkiler sektör için önemlidir ve korunmalıdır.
11. İkincil alüminyum kullanımına yönelik araştırma ve geliştirme çalışmalarına ağırlık verilmeli ve kullanımı artırılmalıdır.
12. Türkiye hammaddede olduğu gibi yatırım malları ve teknolojiler konusunda da dışa bağımlıdır. Bu kadar dışa bağımlılık içerisinde Türkiye'nin değer yarattığı en önemli konu işçiliğidir. Verimliliğin artırılması, daha rekabetçi ve daha kaliteli olmanın yolu bilimin sanayi ile ortak çalışması ve yaratılan değerlerin paylaşılmasından geçmektedir. Uzun vadede Alüminyum Sempozyumları bu misyonu ile sektörün yaratacağı değerleri tetikleyicisi olmalı ve sektör tarafından mutlaka desteklenmelidir.

KAYNAKLAR

1. International Aluminium Institute
2. Türkiye Alüminyum Sanayicileri Derneği (TALSAD)
3. International Trade Centre
4. United Nations
5. Cia, World Factbook
6. 16th World Aluminium Conference - CRU

"Bu bildiri 5.Alüminyum Sempozyum'unda Açılış Bildirisi olarak sunulmuştur."